

Sovjetske armade se umikajo pred Nemci

Nacijake kolone predrle glavne bojne črte in Rusija apelira na Veliko Britanijo za pomoč. Berlin naznanil okupacijo važnega železniškega središča in dveh pristanišnih mest ob Azovskem morju. Finska vlada zavrnila angleško sugestijo, naj sklene mir s sovjeti

Sovjetske armade se umikajo pred Nemci in Mo-... v nevarnosti, se glase... v največji bitki, ki se je... v Orla, važnega železniškega središča na centralni fronti. Sovjetske čete so se umikale iz Orla, važnega železniškega središča na centralni fronti. Sovjetske čete so se umikale iz Orla, važnega železniškega središča na centralni fronti.

Na fronti pri Leningradu so Rusi uničili nemško motorno kolono, 51 tankov in tovornih avtov in 15 topov. Sovjetske armade na centralni fronti, katerim poveljuje maršal Timošenko, so odbile vse napade sovražnika na svoje pozicije. Najmanj 198 nemških tankov je bilo razbitih. V spopadih v zraku so sovjetski letalci sestrelili 31 nemških bombnikov.

Na tisoče nemških vojakov je že padlo v bitkah z Rusi pred Leningradom. Nemci so bili pognani z več utrjenih pozicij v ruskih protinaskokih. Nemška ofenziva na skrajnem severu, katere cilj je bil pretrganje železniške zveze, ki spaja Leningrad z Murmanskom, sovjetsko luko ob Arktiku, je bila strta.

Helsinki, Finska. 8. okt.—Vlada je uljudno, toda odločno zavrnila sugestijo v noti, katero ji je poslala Velika Britanija 22. septembra, naj sklene separatni mir s sovjetsko Rusijo, svojo zaveznico. Nota je vsebovala svarilo, da bo Velika Britanija smatrala Finsko za svojo sovražnico, če ne bo sklenila miru s sovjeti, in bo nastopila proti nji kot taki.

Finska vlada pravi v odgovoru na angleško svarilo, da je njena vojna proti Rusiji obrambna vojna. Sovjetska vlada se ni držala pogojev sklenjenega premirja, ki je končalo prvo vojno. Ko je Rusija napadla Finsko v novembru leta 1939, jo je Liga narodov razglasila za agresorja in jo izključila.

Washington, D. C., 8. okt.—Ameriška vlada je storila korak, da pridobi Finsko za odprko letalskih črt s sovjetskega ozemlja. Državni tajnik Cordell Hull je dejal v razgovoru z reporterji, da Amerika podpira stališče Velike Britanije, da je Finska zavezana v vojni na strani Nemčije in da se njene čete nahajajo na ruskem ozemlju.

Hull je svetoval Finski, naj ustavi borbo proti Rusiji, da bo slednja lahko vrgla svoje armade proti Nemcem, ki so začeli prodirati proti Moskvi.

Angleški parlament podaljša predlog proti razpisu volitev sprejet. London, 8. okt.—Predlog, da se življenje parlamenta podaljša za nadaljnje leto in da se ne razpiše novih volitev, je bil večkrat sprejet. Proti predlogu je glasoval samo eden poslanec. Angleška ustava omejuje življenje parlamenta na pet let, nakar se morajo vršiti volitve. Notranji minister Herbert Morrison je argumentiral, da je položaj zdaj prav tak kot je bil pred enim letom, ko je bilo življenje parlamenta podaljšano za eno leto. Laborit McGovern se je pritožil, da parlament trpi zaradi pomanjkanja opozicije, dočim so drugi poslanci trdili, da bi razpis splošnih volitev ogrožal narodno enotnost. Ta je potrebna za uspešno borbo proti nacisti. Nemčiji.

Avtna unija naznanila sporazum

Fordova kompanija odsluži 5400 delavcev

Detroit, Mich., 8. okt.—Reprezentantje Ford Motor Co. in avtne unije CIO so se včeraj ponovno sestali in sklenili sporazum, da kompanija odsluži le 5400 namesto 20,000 delavcev, ker je federalna vlada odredila znižanje produkcije potniških avtomobilov. Naznanilo o dosegu sporazuma je objavila unija.

George F. Addes, član obrambnega odbora in koordinator UAW-CIO, je dejal, da bodo odsluženi le delavci, nad katerimi avtna unija nima jurisdikcije. V to grupo spadajo oni, ki so upošleni v Fordovih tovarnah manj kot šest mesecev. Provizije glede starostnih pravic ne krijejo teh delavcev.

"Unija in kompanija sta se sporazumeli, da sedanja delovna sila ostane zaposlena in izdeluje avte v smislu kvote, katero je določil federalni urad za produkcijo bojne opreme," je rekel Addes. "Ta predvideva produkcijo 151,845 potniških avtomobilov od avgusta do decembra."

Harry H. Bennett, Fordov osební direktor, ki je naznanil odsluževanje delavcev in dejal, da "divje" stavke in zavlačevanja, ki so se pričela po sklenitvi pogodbe med avtno unijo in Ford Motor Co. v zadnjem juniju, ovirajo produkcijo, ni hotel komentirati Addesove izjave.

Oborožitev ameriških parnikov

Roosevelt konferiral z voditelji kongresa

Washington, D. C., 8. okt.—Doznavajo se, da je predsednik na konferenci z voditelji kongresa sugeriral oborožitev ameriških parnikov in odpravo vojnih con, da bodo parniki lahko odhajali v Anglijo in nadomestili angleške, ki bodo morda potopljene po nemških podmornicah.

Konferenca med Rooseveltom in voditelji kongresa, katere so se udeležili tudi republikanci, je trajala skoro tri ure. Predsednik se je na tej izrekel tudi za revizijo nevtralnostnega zakona, ki prepoveduje ameriškim parnikom vstop v vojne cone.

Roosevelt je informiral kongresnike, da je dobil poročilo iz zanesljivega vira glede poostre nemiških operacij na morjih. Hitler bo vrgel podmornice v borbo za kontrolo Atlantika in odredil napade na angleške parnike, ki vozijo ameriško orožje in bojni material v domače luke.

Amerika mora skrbeti, da bo orožje prišlo v angleške roke. Iz tega razloga je treba oborožiti parnike in odpraviti vojne cone.

Anglija zahteva izgon Nemcev iz Afganistana

London, 8. okt.—List Daily Express piše, da je angleška vlada stavila formalno zahtevo Afganistanu, naj izžene Nemce, ki se nahajajo tamkaj. V Afganistanu živi manj Nemcev kot jih je imela Perzija, toda med njimi so oni, ki so pobegnili iz Perzije, preden so jo angleške in ruske čete okupirale. "Lov na Nemce se bo nadaljeval," pravi omenjeni list. "Vlade vseh nevtralnih in prijateljskih držav, v katere se bodo Nemci zatekli, bodo pozvane, da jih zapade." Afganistan je strateška dežela ob Kaspijskem morju, kjer se odpira pot v Indijo.

ROOSEVELT APELIRA ZA MIR MED DELAVCI

Odprava stavk v obrambnih industrijah KAMPANJA PROTI RAKETIRJEM

Seattle, Wash., 8. okt.—Predsednik Roosevelt je poslal konvenciji Ameriške delavske federacije, ki se vrši v tem mestu, pismo z apelom za mir v vrstah organiziranega delavstva in konec stavk v obrambnih industrijah, ki ovirajo produkcijo bojne opreme. "Zdaj ni čas za oviranje obrata v tovarnah, ki so udeležene v produkciji bojne opreme," se glasi apel. "Naš program zahteva večjo produkcijo bojnih ladij, parnikov, bojnih letal, tankov in topov. Amerika se je obvezala, da bodo Velika Britanija in vse druge države, ki se bore proti nacisti Nemčiji, dobile vso mogočo pomoč. Nacističke oborožene tolpe je treba uničiti. To zahteva obramba te dežele."

Roosevelt dalje pravi v pismu, da se je treba poslužiti vseh razpoložljivih sredstev za preprečitev stavk, izporov in jurisdikcijskih sporov. Federalna vlada je ustanovila več odborov in agencij in jim poverila izravnavo nastalih sporov. Delavske unije naj kooperirajo s temi odbori. Vzpostavitev miru med delavskimi organizacijami bi bil patriotičen korak naprej in neprecenljiva vrednost v naporih, katerih cilj je ustvaritev narodne enotnosti.

Frances Perkins, delavska tajnica, je v svojem govoru na konvenciji priporočala izločitev raketirjev iz delavskih unij in izvolitev uradnikov, katerim bodo člani lahko zaupali. Dalje je rekla, da bi morali biti vsi uradniki unij ameriški državljani. To je bila kľofuta Harryju Bridgesu, voditelju unij CIO v Californiji, ki je bil rojen v Avstraliji in ni ameriški državljani. Bridgesu preti deportacija v Avstralijo.

Drugi govornik je bil minnesotski guverner Harold E. Stassen. On je republikanec, toda v svojem govoru je apeliral na delegate, naj podpirajo zunanjo politiko Rooseveltove administracije.

Na govorniškem odru, ko se je čitala Rooseveltova poslanica, sta bila dva reprezentanta angleškega delavstva kot bratska delegata—George W. Thompson in Edward Hough. Dalje je bil navzoč H. C. Simpson, reprezentant Kanadskega delavskega kongresa. Oder je bil okrašen z ameriški, angleški in kanadskimi zastavami.

Ameriška organizacija ponuja biblije Stalinu

Nashville, Tenn., 8. okt.—Organizacija National Prayer Conference, ki zbira v tem mestu, je poslala kablagram diktatorju Stalinu s ponudbo, da mu je pripravljena poslati tisoč biblij v ruskem jeziku, da jih razdeli med Rusje, obenem pa ga je pozvala, naj odgovori, ali sprejme ponudbo ali ne. Člani eksekutivnega odbora te organizacije so izjavili, da je bil kablagram poslan Stalinu, "ker je bilo na milijone ruskih kristjanov persekutiranih in izgnanih iz dežele zaradi svoje vere."

Naciji bodo kaznovali obrekovalce

Berlin, 8. okt.—Nemci, ki obrekujejo in žalijo člane nacističke stranke, bodo strogo kaznovani. Tako je odločilo vrhovno nemško sodišče, ki pravi, da je obrekovanje članov te stranke kršenje civilnih zakonov.

Domače vesti

Oblaki

Chicago.—Gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete so 7. t. m. obiskali Antonija Demšar iz Kraina, Pa., Mary Krasser iz Dunja, Pa., in Frank Doles iz Windberja, Pa., ki so se mudili v Chicagu pri pogrebu svojega sorodnika Johna Doleza, katerega je ubil avtomobil.

Is Minnesota

Duluth, Minn.—V Chisholmu je pred dnevi umrla Poldi Zivnik, doma iz Črnomlja v Beli Krajini. Zapušča moža in odrasle otroke.—Rojak Gašper Brenčič, doma iz Rovt pri Logatcu na Notranjskem in ki je že 77 let star, leži težko bolan v duluthski bolnišnici.

Is Clevelanda

Cleveland.—Nikolaj Jurgan, star 23 let je bil v noči od 6. na 7. okt. ustreljen, ko je v družbi z Louisom Struno in drugim tovarišem udril v stanovanje Louise Bečaj in so začeli tamkaj razsajati, ko je družina že spala. Charles, sin Bečajeve, je pograbil revolver in streljal na napadalce. Obledela sta Jurgan in Struna težko ranjeni, tretji je pa pobegnil.—Kongresnik Martin L. Sweeney je 6. t. m. sporočil Franku J. Lauscheu, da bo podpiral njegovo kandidaturo za župana.

Francoski mornarji izpušeni

Trije tovarni parniki potopljene

London, 8. okt.—Francoski mornarji, člani posadk dveh parnikov, katere so ustavile angleške patrolne ladje v bližini francoskega otoka Martinique, so bili izpušeni. Parnika sta bila odvedena z mornarji vred v Trinidada.

Vichy, Francija, 8. okt.—Mornarični minister je naznanil, da so Angleži potopili tri francoske tovarne parnike na Atlantiku in Sredozemskem morju. Minister je priznal, da je bil eden izmed potopljenih parnikov naložen z bojnim materialom. Angleška podmornica ga je napadla, ko je plul proti Afriki.

Dva druga francoska parnika sta bila potopljena zadnji teden, Oued Yquem in Capitaine Baliani. Člani posadk so se rešili.

Japonci priznali kitajsko zmago

Singhaj, 8. okt.—Tukajšnji japonski krogi so priznali, da so kitajske čete reokupirale Ičang, mesto v provinci Hupeh, v bitkah, obenem pa so izjavili, da je bilo osem kitajskih divizij vrženih nazaj v bližini Šasija, mesta ob reki Jangtse. Poročilo iz Čungkinga pravi, da so kitajske čete reokupirale Ičang zadnji teden in da je bila japanska ofenziva v provinci Hunan strta.

Petain za kooperacijo z Rooseveltom

New York, 8. okt.—Radijsko poročilo iz Vichyja pravi, da je premier Petain rekel v razgovoru z monsignorjem Valerijem, reprezentantom papeža Pija v Franciji, da je pripravljen kooperirati s predsednikom Rooseveltom v naporih za mir, ne pa za vojno. Amerika naj bi prevzela vodilno vlogo v kampanji za vzpostavitev svetovnega mira.

Ruska protiversta publikacija prenehala izhajati

Moskva, 8. okt.—Protiverški magazin Antireligionik, glasilo militantne Ateistične lige, je prenehal izhajati. Časopis Bezbožnik, ki ga je izdajala ta liga, je prenehal izhajati zadnji teden. Kot vzrok v obeh slučajih se omenja pomanjkanje papirja.

Naskok četnikov na srbsko mesto odbit

Hči srbskega odvetnika vodila napad

EKSEKUCIJA ELIŠA ODLOŽENA

Berlin, 8. okt.—Rebelne grupe srbskih kmetov in četnikov so pod vodstvom hčere srbskega odvetnika naskočile Šabac, mesto s 13,000 prebivalci, katero je oddaljeno 35 milj od Belgrade, prestolnice podjarmljene Jugoslavije, toda nemške čete, katerim sta prisločila na pomoč dva bataljona hrvaških vstavev, so odbile naskok. Četniki so v odprti revolti proti Nemcem, vstali pa tvorijo oboroženo silo dr. Anteja Pavelića, poglavnika "neodvisne" hrvaške države, ki je bila informirana iz pokrajin razkosane Jugoslavije.

Uradna publikacija Dienst Aus Deutschland, ki je objavila vest o naskoku na Šabac, pravi, da so bili rebeli po številu močnejši v primeru z nemško vojaško posadko v tem mestu, ko se je pričel napad, "toda posadka se je junsko branila, dokler ni prišla pomoč s strani nemških čet in hrvaških vstavev." Rebeli so se pogumno borili v bitki, da zasedejo mesto. Eden mestni distrikt, ki se je podal rebelom po prvih spopadih, je bil razdeljan. Potem so bili rebeli prijeti in odvedeni v prisilna delovna taborišča. Srbski četniki v bližnjih vaseh, ki so skušali ustaviti nemške čete na poti v Šabac, so bili tudi poslani v taborišča.

Naciji pravijo, da je bila mlada Srbinja, ki je vodila napad na Šabac, "politična komisarka komunistične grupe četnikov." Ona je razširila poročila v Belgradu, da je bila sovjetska republika proglašena v Šabacu. Grupa četnikov, kateri je načelovala, "je organizirala vse kmete v okolici pod vodstvom komunistov in drugih destruktivnih elementov." Kakšna usoda jo je doletela, nacija niso povedali.

Uradna nemška časopisna agentura DNB je prej objavila poročilo iz Prage, da je bila eksekucija Aloisa Eliša, češkega premierja, suspendirana, "da bo lahko pred nacističkim sodiščem pričal proti drugim zaronikom." Eliša, ki je bil aretiran na obtožbo izdajstva in obojen v smrt, je apeliral na Hitlerja za pomilostitev. Odločitev glede pomilostitve še ni padla. Šest nadaljnjih Čehov je bilo obsojenih v smrt na obtožbo izdajstva, sabotaže in nošenje orožja in ustreljenih.

Vichy, Francija, 8. okt.—Truplo ženske, načelnice Protiboljševiške legije v Parizu, je bilo včeraj najdeno v reki Seine. Ženska je bila zadavljena in njeno truplo vrženo v reko. Žrtev je bila Ronia Masse, stara 35 let, tajnica Protiboljševiške legije, ki vodi agitacijo za poglobitev kooperacije med Francijo in Nemčijo. Zadnjič se jo ljudje videli 23. septembra v neki pivnici v bližini Place de l'Opera. Njeno truplo so našli ljudje, ki so se sprehajali ob reki.

Avtoritete v Parizu so izjavile, "da bo afera vzbudila veliko senzacijo." Razkrita je bila v momentu, ko so naciji naznanili, da je bil Alfred Bastin, Belgijec po rodu, ustreljen, ker je napadel nekega nemškega vojaka v vasi Rocroi pri Ardenensu. Prej je bilo naznanjeno, da je bilo 73 Francozov že ustreljenih zaradi napadov na nemške vojske.

General Otto von Stuepnagel, poveljnik nemške oborožene sile v zasedeni Franciji, je včeraj objavil štiri naredbe, ki poostrejujejo rezidenčne restrikcije. Vstop in odhod iz nekatereh con je prebivalcem prepovedan. Te cone vključujejo dvajset milj širok pas ob francoskem obrežju, ki so ga okupirale nemške čete. V tem pasu, ki je tarča angleškega bombardiranja iz zraka, je koncentrirana večina nemških čet.

Japonska znižala produkcijo jekla

Posledica ameriško-angleškega pritiska

Tokio, 8. okt.—Japonska vlada je odredila znižanje produkcije jekla in železa, kar je rezultat močnega ameriško-angleškega ekonomskega pritiska. Ministrstvo za trgovino in industrije je objavilo seznam predmetov, katerih proizvodnja je bila ustavljena, da se ohranijo zaloge jekla in železa.

Uradni krogi opazujejo razplet rusko-nemškega konflikta. Ako se bodo pokazala nadaljnja znamenja o krhanju sovjetskega odpora proti nacistički vojni mašini, bo morda Japonska odredila sunek proti sovetom.

Tokijski listi poročajo, da je bilo 80 mesarjev aretiranih na obtožbo, da so prodajali pasje meso kot govedino in svinjino. Največji hoteli in restavracije v Tokiju in Jokohami so nevede kúpovale pasje meso.

List Chronicle, publikacija v angleškem jeziku pod kontrolo japonskega zunanjega urada, je objavil članek, v katerem izražajo upanje glede dosege zadovoljivega sporazuma med Japonsko in Združenimi državami. Prej je bilo objavljeno poročilo, da se Kaname Wakasugi vrača v Ameriko kot zaupnik premierja Konoja s poslanico, katero bo izročil predsedniku Rooseveltu. Ta baje vsebuje sugestije glede zblizanja med Japonsko in Ameriko.

Francoski poslanik v Siamu odstavljen

Vichy, Francija, 8. okt.—M. Garaud je bil odstavljen kot francoski poslanik v Siamu, se glasi uradno naznanilo. On je bil obdolžen, da ni hotel podpirati Petainovega režima in da se je družil s pristali generala Charlesa de Gaulle, voditelja svobodnih Francozov. Na Garaudovo mesto je bil imenovan Meric de Bellefon, bivši generalni konzul v San Franciscu. On bo kmalu odpotoval v Bangkok, glavno siamsko mesto.

Ruski poslanik pri jugoslovanski vladi v Londonu

London, 8. okt.—Sovjetska vlada je dodelila nadaljnega poslanika svojemu diplomatskemu zboru v Londonu. Ta je M. Bogomolov, ki je predložil svojo poverilnico kot poslanik jugoslovanskemu kralju Petru. Rusija je navezala diplomatske stike z Jugoslavijo kmalu potem, ko je Hitler sklenil prijateljski pakt s Stalinom. Kralj Aleksander ni hotel priznati sovjetske Rusije.

Australski minister obišče Ameriko

Melbourne, Avstralija, 8. okt.—Earle Page, trgovinski minister, je odpotoval v London in na poti tja se bo ustavil v Washingtonu. Konferiral bo z Rooseveltom glede vprašanj, nanašajočih se na posojilno-najemniški zakon. V Londonu se bo udeležil sej članov vojnega kabineta.

ZELENI GRADOVI

Ljubezenski roman iz južnoameriških divjin

Spisal W. H. HUDSON

Prevedel IVAN JONTEZ

(Se nadaljuje.)

"Ampak jaz slučajno vem, Rima, kajti izvedel sem to od starih Indijancev, ki so mi povedali da so tod najbolj divji in neprehodni kraji. Tam teče neka reka, katere sicer ni na zemljevidu, a bi jo midva težje prebrodila kakor močno Amazonko ali Orinoko. Ob nji se širijo prostrana malarična močvirja, pokrita z gostimi gozdovjem in polna divjih in strupenih živali, tako da se niti Indijanci ne upajo iti tja. Preden se pride do te reke, pa je treba preplezati navpično gorovje, — tam kjer leži tvoj kamenček — ki se imenuje po isti reki pogorje Riolama —"

Komaj sem dobro izustil to ime, je prišla nad Rimo bliskovita izprememba: vsi dvomi in nemirnost, upanje in brezup, žalost in nezadovoljstvo, katerih sence so se bile neprestano menjavale na njenem obrazu so izginili in obraz ji je žarel od novih občutkov, ki so ji pretresli dušo.

"Riolama! Riolama!" je ponovila tako hitro in tako ostro, da me je zaskelelo v ušesih. "To je kraj, ki ga iščem! Tam so našli mojo mater — tam je njeno in moje ljudstvo! Zato so mi dali ime Riolama — to je moje ime!"

"Rima!" sem vzkliknil presenečen do skrajnosti.

"Ne, ne, ne! — Riolama. Ko sem bila dete in me je duhovnik krstil, mi je dal ime Riolama — po kraju, kjer so našli mater. Toda bilo je dolgo in začeli so me klicati Rima."

Nenadoma je onemela, potem pa kriknila, da mi je zazvonilo v ušesih:

"In on je to ves vedel — tisti le stari — vedel, da je Riolama blizu — tamle, kjer leži kamenček — in da bi lahko šla tja!"

Ko je govorila, je bila obrnjena proti domu, kateremu je pretila z dvignjeno roko.

V tem razpoloženju me je spominjala na najino prvo srečanje, ko me je piličala kača; njeno nežno rdečkaste oči so gorele kot ogenj, njena nežna polt se je zdela kakor bi žarela od rdečice in njeno telo je drhtelo od razburjenja, da so ji njeni bujni razpušeni lasje frfotali kot v vetru.

"Izdajalec! Izdajalec!" je kričala obrnjena proti domu in strastno mahajoč z rokami. "Vse ti je bilo znano in ti si me varal vsa ta leta; celo meni, Rimi, si se lagal s svojimi usti! Oh, grozno! Ali je še kdaj Guayana poznala tak škandal? Pojdi za menoj; pojdiva takoj v Riolamo!"

In ne da bi se še enkrat ozrla name, da bi videla, ali ji sledim ali ne, se je požurila proč in nekaj trenutkov pozneje vtihnila pod rob ploškega gorkega vrhunca.

Jaz sem jo klical in rotil:

"Rima! Rima! Vrni se in poslušaj mene! Ah, ti si brezumna! Vrni se! Vrni se!"

Toda ona se ni vrnila, niti se ustavila in priključila; in ko sem stopil na rob planote, sem jo videl, ko je drvela po razdrpanem pobočju nalič divji kosi in kmalu izginila med pečinami in drevjem.

"Nuffo," sem si mislil, "dobro bi bilo, da bi imel revmatizem, da bi te s trganjem opozoril na nevihto, ki bo vsak čas prihrula nad tvojo staro glavo."

Dvanajsto poglavje

Slediti impulzivni, kot ptica okretni Rimi, bi bilo nemogoče, vrh tega me pa tudi ni mikalo biti priča Nuffovi zadregi. Naj se sama med seboj pobotata kakor vesta in znata, sem si mislil, akusajoc prebaviti dogodka tega dne in jih spraviti v sklad z domnevmi, s katerimi sem

se igral zadnje tedne. Kmalu pa sem opazil, da se bliža večer ter se spustil po pobočju v dolino, ki sem jo precej razpraskan srečno dosegel. Na polu pota od vznožja gore do Nuffove kočice me je zajela noč. Nekje na moji levi so se začele dreti tuleče opice; tihoto, ki je sledila, so prekinjali kriki ptic, ki so bile na poti v svoja gnezda v drevesnih vrhovih v daljavi in glasovi ptic, žab in žuželk v bližini. Nebo na zapadu je bilo pobarvano z rumenkastim odsevom; drevje in grmičevje se je odbijalo od tega ozadja kakor črne sence. Vedel sem, da bo kmalu nastala popolna tema, po kateri bodo švigale tropske kresnice, ki niso nočnemu potniku prav nič dobrodošle, ker ga slepe in zavajajo.

V skrbah zaradi tega sem se požuril, da čim prej pridem domov. Tedaj sta planila iz grmovja pred me dve beštiji ter srdito zarenčali nad menoj; bila sta starčeva psa Susion in Goloso, ki sta se brž pomirila, čim sta me spoznala. Jaz sem se že odpravil dalje, ko sem se domislil, da psa ne moreta biti sama in da je stari najbrž nekje v bližini. Odpravil sem se nazaj in po kratkem stikanju po grmovju našel starca, ležečega na tleh; psa sta ležala poleg njega.

"Stari, kaj pa počneš tu?" sem vzkliknil. "Kje je Rima — ali je nisi videl? Daj, spravi se na noge!"

Starec je po štirih prilezel izpod grmovja ter se skobacal na noge. Njegov obraz je imel čudno divji izraz, od njegove sive brade so viseli suhi drevesni listi in mah, oči so mu žarele kot sovi in z zobmi je jezno škripal. Tako je nekaj trenutkov divje strmel vame, potem pa je bruhalo iz njega:

"Prekleta bodi ura, ko sem vas prvič srečal, mož iz Caracasa! Prekleta bodi kača, ki vas je vgriznila, a ni vbrizgnila v vas dovolj strupa, da bi vas umoril! Ha, z Ytaioe prihajaš, kjer si govoril z Rimo! In zdaj se vračaš v tigrin brlog, da podražiš to nevarno zver z izgubo njenih mladičev. Norec, če ti ni do tega, da bi se psi hranili s tvojim mesom, bo bolje, da ubereš korak v drugo smer!"

Njegove srdite besede me niso preplašile niti presenetile. Njegov izbruh ni delal vtisa spontanosti; bil sem pod vtisom, da je moč glumil. Ujezil sem se, stopil k njemu ter ga s pestjo sunil v prsa. "Opili svoj jezik, stari!" sem ga opozoril; "ne pozabi, da govoriš z osebo, ki stoji nad teboj!"

"Kaj mi pripoveduješ?" je zahrešal on ter pri tem divje opeljal z rokami okrog sebe. "Mar misliš, da se nahajaš na caracaškem tlaku? Tu ni nobene policije, da bi te varovala — tu sva sama v divjini, kjer imena in naslovi nič ne pomenijo; moč proti moči."

"Eden starec, a drugi mlad!" sem ga hitro zavrnil. "In moja mladost mi daje prednost pred teboj. Ali bi rad, da te stisnem za goltanec in te premikastim?"

"Kaj, grozite mi z nasiljem!" je vzkliknil in njegov glas je postal sovražen. "Vi, ki sem vam rešil življenje, vam dal zavetje, vas hranil in negoval kot svojega lastnega sina! Ali mi niste še prizadejali dovolj škode, uničevalec mojega miru? Ukradli ste mi arce moje vnukinje; z neštetiimi ukanami ste jo poglani v blaznost! Moje dete, moj angel, Rima, moja rešiteljica! Z vašim lažnim jezikom ste napravili iz nje demona, da me trpinči! In še vam ni dovolj in zdaj bi radi še premikastili moje stare kosti. Ah, zame je vse izgubljeno! Vzemite moje življenje, saj je zdaj brez vrednosti in jaz se ga nočem oklepati!"

(Dalje prihodnjič.)

Rosemary La Planche iz Los Angelesa, ki je zmagala kot "Miss America" v tekmi lepotic v Atlantic Cityju. N. J.

Donavo pri Črni vodi. To se lahko ponovi. Vsaka borba na Bližnjem Vzhodu, kjer so neredne uporniške čete nevarnost za nemške prometne zveze, je zelo važna in včasih odločilna. Vnovič se spominjamo besed sira Hamiltona, ki je nekoč dejal, da se prava obramba Indije začne pri Beogradu.

"New York Times", 29. septembra:

V Jugoslaviji se je upor četnikov razvil v pravo vojno z bitkami, obleganji in zračnimi napadi. Red, ki so ga uvedle italijanske čete, se je pokazal preslab. Nemci, ki so jih prosili za pomoč, so poslali nekoliko tisoč vojakov. Vendar so število, ko je potrebno, podcenjevali. Zdaj po vestih iz Angore Berlin pošilja v te nemirne kraje še tri divizije. Prav toliko vojakov potrebujejo Nemci za obleganje Kriva ... Ves ta nered v vzhodni Evropi lahko privede do resnih zaprek v nemških prometnih zvezah z rusko mejo. Srbski četniki so razdrli več sto kilometrov železniških prog na glavni črti proti Bolgariji in pristaniščem ob Črnem morju.

"Washington Post", 3. oktobra:

Hitlerjev novi red se vedno bolj razkroja in apreminja v novo strahovlado. Število novih žrtev raste iz dneva v dan. Hkratu se nadaljuje odpor naroda in stalno raste ... Najstrašnejša strahovlada besni v Sloveniji, kjer so Nemci prinesli odločitev, da po načrtu preselijo 283.000 Slovencev v Srbijo in Hrvaško. Bukarešta poroča, da so v Banatu ustrelili 42 Srbov in prav sedaj je prišla vest iz Zagreba, da sta tam bila ubita dva nemška letalca in da so zato ustrelili veliko število Hrvatov. To so poročila enega samega dneva. Prihajajo v obliki dejstev, ki jasno govorijo o evropski vstaji in o naporih, da se ta vstaja zaduši. V Jugoslaviji je ta vstaja dosegla nesmrtnost in višek. Tam cela mesta in vasi jemljejo za talce in uničujejo in ubijajo s sredstvi, navadnimi v vojni: s topovskim ognjem in z bombami. Nikdar in nikjer se v današnjem času ni pripetilo nekaj, kar bi se moglo primerjati z divjastvom, ki se z njim Nemci znašajo nad Jugoslavijo.

"Review Journal", Las Vegas, 25. septembra:

Najbolj resni duh oborožene vstaje in uporov vlada v vsem srbskem narodu in v vsej Jugoslaviji. Srbska vojska, skrita v gorah, povzroča nemškimi zasledbenim oblastim velike težave. ... Iz uporov jugoslovanskega naroda vstaja nov duh. To je duh svobode in neodvisnosti, ki je obdržal Srbijo kot narod skozi vse veke. To se dobro razume tukaj, kjer je isti duh ustvarjal Združeno državo in jih ohranjal, 165 let. Ta duh gori v prsih vseh tistih, ki so zvesti na-

rodnim izročilom, tako da noben napadalec ne more duha udušiti ali zatreti. Kot pravilni ptič se ta duh dviga iz pepela padlih in ko vsi mislijo, da je zadušeno, se vnovič dvigne iz skoraj ugaslega pepela.

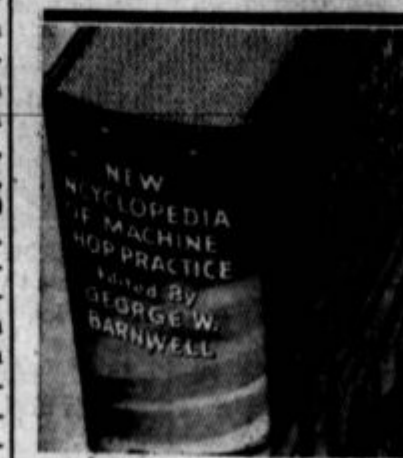
"Nation", "New Republic" in "Time" poudarjajo v svojih uvodnih člankih, da je Jugoslavija središče evropskih vstaj in da imata Hitler in Mussolini z njo velike težave pri uvajanju "novega reda". Duh nezadovoljstva in uporov, ki se dvigajo v Jugoslaviji, predstavljajo najboljši dokaz, da nacijska strahovlada ne more pomiriti Evrope, ki v njej gospodari z nasilstvom in strahovanjem.

Dalje poročajo, da je veliko število Paveličevih vstavev pustilo svoje vodje in se pridružilo upornikom. Priobčujoje tudi vesti iz Angore, kako dr. Maček odbija vse nemške ponudbe.

V šoli

Učitelj: Mihec, če ena služkinja pospravlja stanovanje dve uri, koliko časa potrebuje dve služkinji, da pospravi stanovanje?

— Štiri ure, gospod učitelj.

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popisuje in v slikah pokaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natanko, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouči vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste dele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo potrebna. — 1000 slik in risb. 576 strani, trdo vezana knjiga stane SAMO \$1.98. — Poštno plačamo mi. Naročite pri KNJIGARNI SLOVENIEN PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th St., NEW YORK. — Zaloge ni velika. Naročite to vašo knjigo še danes.

Dvanajsta redna konvencija SNP

(Nadaljevanje s 3. strani)

angleško poslujočih društev sestaj z njim in da so razne možne spremembe okrožij. Končno so se zedinili tako, da bo nobenemu krivica godila. Predloži kompromisni sporazem gl. odboru priporoča, da od časa do časa pošlje kakega gl. nika na zapad.

Okrožja bodo sledeča kot je določeno sedaj:

I. okraj: Pennsylvania, začeni z okrajem Cambria protu, vključivši države New Jersey, New York, Maryland in na Canada.

II. okraj: vsa Pennsylvania zapadno od Cambria, vključno padno Virginijo.

III. okraj: Ohio, Kentucky, spodnji Michigan in srednja IV. okraj: Indiana, Illinois, Missouri in spodnji Wisconsin.

V. okraj: zgornji Wisconsin, Iowa, Minnesota in gor chigan.

VI. okraj: Kansas, Colorado, New Mexico, Wyoming, Utah, tana, Idaho, Oregon, Washington, zapadna Kanada, Nevada in na California.

Br. Poljšak predlaga, da se dovoli gl. odboru moč, da kakega zastopnika gl. odbora po previdnosti na pomoč v države ali pa ga sme imenovati, če tako predvidevajo potre Delekat zagovarja večje zastopstvo v gl. uradu za zapave.

Predlog odbora je podpisan in sprejet brez ugovora. Preide se na volitev gl. zdravnika.

Odbor za pravila poroča, da še ni sestavljena zadevna tovil glede zdravnikovih nalog in pravic, toda vse je zapo v dotični resoluciji, ki je že bila sprejeta. Odbor bo predtično točko pravih zbornici na jutrišnji seji.

Br. Vider pravi, da ne more biti zdravnik za kandidata nega zdravnika jednote, če že sedaj funkcionira kot gl. in odbornik pri kateri drugi bratski podporni organizaciji, če je pripravljen drugje resignirati.

Sledi nominacija kandidatov za gl. zdravnika-jednote.

Predlagani so dr. Zavertnik, dr. Arch, dr. Kern in dr. S. Ugotovi se, da vsi nominirani sprejmejo nominacijo.

Dalje se ugotovi, da je dr. Arch že sedaj gl. zdravnik in nik druge bratske podporne organizacije, ravnotako tudi dr.

Br. Bolka zahteva, da br. Vider imenuje tisto točko pr katero se opira, ko trdi, da gl. zdravnik ne more hkrati biti zdravnik več kot ene podporne organizacije.

Br. Vider prizna, da ni v pravilih take točke in se je v naglil in se opraviči.

Br. konvenčni predsednik vpraša dr. Archa, če je on pri položiti resignacijo pri drugi organizaciji kot gl. zdravnik čaju, da je izvoljen za gl. zdravnika jednote in če zbor zaključ, da bi moral resignirati.

Br. Arch pravi, da je to vprašanje nastalo tako nenadno ma prilike o tem pomisliti. Nato izjavi, ako je tukaj izvo gl. zdravnika jednote, da je pripravljen resignirati drugo to zahteva.

Odbor za pravila pojasni, da sprejeta resolucija glede gl nika ne govori nič takega, da li sme biti drugod ali ne gl. in vsled tega ni zadržka, razen če sedaj zbornica sklene. Vsled tega se smatra, da lahko kandidirajo vsi štirje pri zdravnikih.

Številni odbor razdeli listke za glasovanje glede gl. zdrav ko je glasovanje končano so odstrani za štetje glasov.

Nato sledi nominacija za izvolitev štirih članov v porot. Nominirani so Vratarič, Terbižan, Terčelj, Jelenič, Klančar, Vidrih, sestra Močnik, Kosič, Tratnik, Barbič, Opeka, Smrekar, Trojar, Bolka, E. Kvartič, Cvetković, Medved, S. tach, Kariš, Režek, Stonič, Fr. Vidmar, Žigman, Čipčič, Stritar, Klun in Klančar.

Nominacijo so sprejeli Vratarič, Terbižan, Terčelj, Jelenič, šek, Beček, Vidrih, Močnik, Kosič, Tratnik, Barbič, Kral ved, Snoj, Vidmar, Žigman, Stritar, Klančar in Fifolt.

Sledi volitev in potem se številni odbor odstrani k štetju Br. Kumer poroča, da bo nočjo dovolj vovoz na razpolo legacijo, da si ogleda novi Dom v Acmetoniji, Pa. Vozotukaj ob 6.30 zvečer.

Seja zaključena ob 5. uri popoldne.

MATH PETROVIČ, predsednik.

D. J. LOTRICH in MIRKO KUHEL, konvenčni ta

ERAZEM GORSHE, zapisnikar.

Vesti iz podjarmljene stare domovine

Izjava ministra dr. M. Kreka

London, 30. septembra (JČO)

—Dr. Miha Krek, podpredsednik jugoslovanske vlade v Londonu in predstavnik slovenskega naroda, je izjavil, da je slovenski narod spričo Hitlerjevega ukaza "Gestapu", naj uniči slovenski narod, v obupnem položaju.

Pripravlja se vse potrebno za nasilno preselitev 283.000 Slovencev v Srbijo in Hrvaško, je dejal dr. Krek. Preselitev so zasnovali za konec julija; 60.000 Slovencev so že poglani iz njihovih lastnih hiš. Malone vse slovenske zdravnike, odvetnike in duhovnike so poslali v koncentracijske tabor. Njihove rodbe pa so z vojaško vprego poslali v Srbijo.

Cela mesta so izpraznjena, tako Maribor, Celje in Ptuj. Iz teh mest je Gestapo najprej pobral dečke in deklice, da jih porabi za prisilno delo.

Vse cerkve in vse knjižnice po vse Sloveniji so zaprte, tisk je ustavljen. Duhovništvo, ki bi z drugim razumnostvom moglo prevzeti vodstvo odpora, je po koncentracijskih taboriščih. Od

474 duhovnikov mariborske škofije jili je 467 zaprtih; od 275, ki so jih prišli v Ljubljani, je samo devetim uspelo, da so pobe gnili.

Hitler ubija visoko kulturni evropski narod. Ubija ga danes v dvajsetem stoletju. Poldrug milijon Slovencev strada in trpi zaradi podivjanosti osemdesetih milijonov Germanov. Slovenci umirajo in kličejo na pomoč!

... V ...

Ameriški tisk o Jugoslaviji

"Evening Star", Washington, D. C., 27. septembra: Odpor v Jugoslaviji, ki se bolj in bolj širi, je dosegel razsežnost splošne vstaje. V vojni na Balkanu je "blitzkrieg" osičila premagal Jugoslavijo, toda njenih hribov in gozdov, gora in planin ni nikdar resnično osvojil. Tam se skrivajo dobro oborožena krde la — znani četniki. Večina teh držnih narodnjakov so Srbi, najbolj žilavi in najbolj nepokorni narod med vsemi južnimi Slovani ... V Hrvatski Paveličevi vstaji niso nikdar bili več kot neznatna manjšina, ki z njohrvatski narod nima nobene zve-

ze. Ko pa so se odkrito prikazali kot najnavadnejše italijansko orodje, je sovraštvo hrvatskega naroda proti njim postalo še večje. Namesto neodvisnosti je Hrvatska dobila državno uredbo podobno albanski — popolno odvisnost od Italije. Po videzu je pod oblastjo nekega člana savaške vladarske hiše, resnično pa pod vojaško vladovstaskih strahovalcev in italijanskih čet ... Jasnno je, da med uporniki in četniki in Hrvatski nahajamo tudi Hrvate, ki se skupaj z njimi bore proti vstajem. Razumljivo je, da si zasedbene oblasti silno pri zedevajo, da bi dale duška in ognja strankarskim nasprotnikom narodnega gibanja ...

"New York Herald Tribune", 28. septembra:

Major George Fielding Elliot daje pregled uporniškega gibanja v Evropi. Govorec o Jugoslaviji znameniti ameriški strokovnjak za evropska vojna vprašanja pravi med drugim:

Jugoslavija je v vrelom kotlu. Tam so tisoči in desetisoči odločnih upornikov, sorazmerno dobro oboroženih, ki jim vse ljudstvo pomaga. Nemške prometne zveze z južno Evropo, Donava in železniške zveze z vzhodno dom gredo skozi Jugoslavijo. Edino drugo progo, ki vodi skozi Bolgarijo, so Rusi razdeljali z uspešnim napadom na most čez